

[B476/2025](#)¹

[UDMR 74,07%, USR 14,81%, PSD 7,41%, PNL 3,70%] CES – Favorabil (bineînțelese)

Propunere legislativă pentru modificarea art.(59 indice 1) din Legea 119/1996 cu privire la actele de stare civilă - Republicată

Propunerea legislativă are o motivație legitimă - facilitarea accesului la procedura de transcriere pentru cetățenii din diaspora și reducerea poverii consulare - și este, în ansamblu, compatibilă cu tendințele europene de simplificare.

Totuși, pentru a proteja cetățeanul român de riscurile practice (fraudă, verificări inconsistente, inegalitate de acces), adoptarea legii trebuie însoțită imediat de norme metodologice clare și de mecanisme de control (modele standard de împuternicire, verificare a legitimației avocațiale, obligații GDPR).

Implementarea fără astfel de garanții administrative ar putea transforma beneficiul teoretic în inconveniente practice pentru cetățeni.

Punctul meu de vedere

1. Descriere succintă a modificării propuse

Proiectul completează art. 59 din Legea nr. 119/1996 astfel încât anumite cereri legate de transcrierea și înscrierea în registrele de stare civilă (enumerate expres în text) să poată fi depuse "și prin avocat împuternicit ... în baza împuternicirii avocațiale" conform Legii nr. 51/1995 și statutului profesional.

Textul modificat (art. 59¹) apare în forma oficială a legii actualizate.

2. Analiză juridică - avantaje, riscuri și garanții necesare

Avantaje juridice (pentru cetățean):

- Recunoaștere expresă a împuternicirii avocațiale ca mijloc de reprezentare în proceduri administrative privind starea civilă - corespondență cu practica avocatului de a reprezenta interese ale clienților în fața autorităților; clarifică situații ambigue.
- Simplificare procedurală pentru cetățenii aflați în străinătate: permit delegarea unui avocat fără a fi nevoie de procură notarială pentru anumite operațiuni (reducere de formalități).
- Compatibilitate cu prevederi profesionale: împuternicirea avocațială este reglementată de Legea nr. 51/1995 și statut (formă legală de mandat profesional), deci există un cadru juridic pentru verificare (întrebuințarea legitimației vizate etc.).

Riscuri juridice pentru cetățean:

- Validitate și verificare a împuternicirii: autoritățile de stare civilă trebuie să aibă proceduri clare (șabloane/cerințe) pentru a verifica autenticitatea și valabilitatea împuternicirii avocațiale (ex.: legitimație avocată, semnătură, date client). Lipsa unor proceduri uniforme poate genera refuzuri, întârzieri sau litigii administrative.
- Riscul uzului fraudulos: în absența unor cerințe minimale privind forma (de ex. împuternicire în scris, semnată, eventual apostilată/tradusă când vine din străinătate) și modalități de verificare, crește riscul folosirii în mod ilegal a împuternicirilor (înlocuire persoane, uzurpare identitate). Acest risc este real mai ales în contexte transfrontaliere.
- Confuzii cu puterea unei procuri notariale: procurile notariale au un regim de autenticitate și formalități care le fac, în multe situații, mai „sigure” probatoriu decât o simplă împuternicire profesională. Legea propusă nu abrogă nimic, dar extinde opțiunile; totuși autoritățile ar trebui să păstreze competențe de verificare strictă și posibilitatea de a cere acte suplimentare când există dubii.

¹ Inițiatori: Antal István-Loránt; Federovici Doina-Elena; Kovács Maté; Niculescu-Țăgârlaș Cristian-Augustin; Novák Levente; Rujan Ion-Cristinel; Spătaru Elena-Simona; Tasnadi Istvan-Szilard; Turos Lóránd; Bende Sándor; Csoma Botond; Dimitriu Alexandru-Paul; Gál Károly; Hajdu Gábor; Ion Stelian-Cristian; Kántor Boglárka; Kolcsár Anquetil-Károly; Könczei Csaba; Ladányi László-Zsolt; Magyar Loránd-Bálint; Markó Attila-Gabor; Molnar Andrei; Murariu Oana; Nagy Szabolcs; Szabó Ödön; Zahoranszki Brigitta-Eva; Zakarias Zoltán

- Probleme de competență/limbaj procedural: este necesară clarificarea expresă a duratei/limitărilor împuternicirii avocațiale (ex.: dacă include și ridicarea de acte originale, desemnarea ca reprezentant în proceduri care afectează drepturi substanțiale etc.). Fără limitări clare, pot apărea dispute privind actele ce pot fi îndeplinite prin împuternicire avocațială.

Garanții pentru eliminarea/limitarea riscurilor juridice:

- Emiterea, prin ordin al MAI / norme metodologice, a unui model de declarație/împuternicire avocațială acceptată de serviciile de stare civilă, cu elemente minimale: date client, mandat explicit, semnătură clientă, semnătură avocat, data emiterii, mențiune privind vizarea legitimației avocatului, eventual autentificare prin barou (viza UNBR) sau verificare online.
- Procedură clară de verificare la ghișeu (ce documente se cer când solicitarea vine din străinătate), posibilitatea de a cere confirmări suplimentare în caz de suspiciune de fraudă.
- Păstrarea unui registru intern (la serviciile de stare civilă) a cererilor depuse prin avocați și a documentelor justificative, spre a asigura audit și trasabilitate.
- Asigurarea compatibilității cu GDPR când avocatul preia/depune documente și date personale (contract de mandat, obligații de protecție date etc.).

3. Analiză economică

Beneficii economice pentru cetățeni:

- Reducerea costurilor directe și indirecte pentru cetățenii din diasporă (evitarea deplasării în România și/sau a costurilor notariale din statul de reședință), în special când onorariile avocațiale pot fi competitive comparativ cu procurile notariale transfrontaliere sau cu deplasările multiple. Propunerea menționează explicit reducerea birocrăției și costurilor pentru cetățeni.
- Degrevarea serviciilor consulare - poate reduce costuri administrative ale statului (mai puține cereri procesate direct de consul), posibilă redirectionare a resurselor consulare către servicii mai complexe.

Efecte economice secundare:

- Potențial spor de cerere pentru servicii juridice comerciale (avocați) în domeniul transcrierii actelor - beneficii economice pentru avocați, barouri locale; implicit, venituri pentru sectorul juridic.
- Posibilă diminuare a volumului serviciilor notariale transfrontaliere (impact punctual asupra veniturilor notarilor), dar nu o eliminare: anumite acte vor continua să necesite formă notarială (în funcție de statele străine și de formalități de recunoaștere).

Riscuri economice:

- Dacă cerințele de verificare nu sunt uniforme, pot apărea costuri suplimentare pentru cetățean (cereri repetate, solicitate acte adiționale).
- Creșterea cererii de servicii avocațiale fără reglementări tarifare poate genera variabilitate mare de costuri pentru cetățean; trebuie comunicat clar ce acoperă onorariul avocatului (doar depunere cerere sau și verificări/subscripții suplimentare).

4. Analiză socială

Beneficii sociale:

- Acces sporit la servicii publice pentru diaspora: cetățenii români din străinătate - în special cei din jurisdicții în care accesul la notariat este dificil sau costisitor - obțin o soluție practică și mai rapidă pentru transcrierea actelor (naștere, căsătorie, deces etc.).
- Creșterea incluziunii și egalității de acces: persoanele cu mobilitate redusă, bolnavi, sau persoane aflate în situații speciale pot beneficia mai ușor prin mandat profesional.

Riscuri sociale:

- Percepția de "privilegiu" pentru cei care își permit un avocat vs. cei care nu-și permit: dacă norma devine alternativa cea mai rapidă și accesibilă în practică (dar costisitoare), persoanele cu resurse reduse pot rămâne dezavantajate. Mecanisme sociale de facilitare (ex.: servicii de asistență juridică gratuită/avocați din oficiu în cazuri sociale) ar trebui avute în vedere.
- Posibile tensiuni în relația cu notariatele sau cu misiunile consulare în cazul în care schimbarea practicii nu este comunicată/implementată unitar.

5. Beneficiarii reali (directi și indirecti)

- Beneficiar direct: cetățeanul român din diasporă (accesează mai ușor și rapid procedura de transcriere).
- Beneficiar profesional direct: avocații (creșterea volumului de servicii legale pentru mandat/încredințări, onorarii).
- Beneficiar instituțional: serviciile consulare (degrevare de volum), teoretic D.G.E.P. (eficiență procedurală). Propunerea invocă degrevarea consulatelor.
- Beneficiar indirect: firmele de servicii juridice specializate în acte transfrontaliere; în funcție de practică, pot apărea intermediari comerciali care facilitează mandatarea avocaților.
- Riscul: grupuri sau indivizi oportuniști pot încerca să profite (prin fraude de mandat, falsuri de documente); lipsa unor controale eficiente ar transforma acest lucru într-un câștig pentru operatorii fraudulenți.

Observație politică:

Semnatarilor/inițiatorilor (listele de inițiatori parlamentari) li se pot atribui beneficii reputaționale (prezentarea ca susținători ai diasporei), dar nu există indicii în text că inițiativa ar favoriza un anumit agent economic major în afara comunității avocațiale.

Totuși, creșterea cererii pentru avocați poate determina consolidări de piață în sectorul juridic (beneficii economice pentru barouri și cabinete).

6. Compararea cu practici din alte state UE - scurtă sinteză

- Context UE: Regulamentul (UE) 2016/1191 urmărește simplificarea cerințelor de punere la dispoziție a anumitor documente publice transfrontaliere în UE (elimină unele formalități precum apostila pentru anumite documente și acceptă extrase multilingve) - acest cadru favorizează simplificarea procedurilor naționale de recunoaștere a documentelor de stare civilă.
- State membre: în practică, multe state UE permit reprezentarea în proceduri administrative prin mandatar (procură/notarială) și recunosc acte emise de avocați în limita delegării profesionale; însă forma și condițiile diferă (unele state cer formă autentică sau cer formalități suplimentare la transcriere).
- Tendință europeană: simplificare, acceptare extinsă a copiilor certificate/traducerilor și utilizare de extrase multilingve; proiectul românesc se încadrează în direcția de a facilita mobilitatea persoanelor și accesul la servicii administrative.
- Recomandare din comparație: statele care au introdus facilități similare au precizat strict forma și cerințele de verificare ale mandatelor (model standard, obligații profesionale pentru avocat, posibilă vizează a documentului de către barou). România ar trebui s-o facă la fel pentru a evita discrepanțe practice.

Concluzii

1. Riscurile la care este expus cetățeanul român (pe scurt)
 - riscuri de fraudă/uzurpare a mandatului în absența unor proceduri stricte de verificare;
 - posibile refuzuri/întârzieri dacă autoritățile de stare civilă nu au proceduri/unități clare de verificare;
 - inegalitate de acces, dacă avocații devin soluția preferată dar costisitoare;
 - riscuri de prelucrare neadecvată a datelor personale (GDPR) atunci când documentele / datele circulă între avocat și autoritate.
2. Beneficiile pentru cetățeanul român adoptarea propunerii
 - acces facilitat la transcrierea actelor pentru diaspora; reducere a nevoii de deplasare; reducere a costurilor și birocrăției pentru mulți cetățeni; degrevare consulatelor; spor de predictibilitate în anumite cazuri.
3. Beneficiarii reali (economici, politici etc.)
 - direct: cetățenii aflați în străinătate (practic și teoretic); avocații (creștere volum servicii); instituții consulare (degrevare administrativă); societatea per ansamblu prin eficientizarea unor servicii publice.
 - indirect / potențial problematic: intermediari care pot crea pachete comerciale de "servicii de transcriere" prin avocați; posibile efecte asupra pieței notariale (reducere parțială a cererii pentru anumite procuri).

4. Comparația cu alte țări ale Uniunii Europene

- Inițiativa se înscrie în linia generală europeană de simplificare (Reg. 2016/1191) și de facilitare a mobilității cetățenilor (acceptare doc. multilingve, reducere formalități).
- Diferența practică ține de detalii procedurale: statele care au succes în aplicare definesc clar forma mandatelor și procedurile de verificare; România trebuie să prevadă măsuri metodologice similare pentru a evita fragmentarea aplicării.

Măsuri pentru minimizarea riscurilor și maximizarea beneficiilor)

- Emiterea urgentă a normelor metodologice (ordin MAI / normă D.G.E.P.) care să conțină: model standard de împuternicire avocațială acceptată la ghișeu; lista minimă de documente; modalități de verificare a legitimației avocatului (viza baroului / verificare online); limite clare ale mandatului (ce acțiuni cuprinde).
- Impunerea unor obligații profesionale clare pentru avocați care acționează în astfel de cazuri (registru, păstrare documente, obligații GDPR), eventual prevederi disciplinare speciale în Statutul profesiei pentru abuzuri.
- Campanie de informare adresată diasporei și serviciilor consulare pentru clarificarea opțiunilor (când merită avocat, când procură notarială etc.) - pentru evitarea inegalităților.
- Mecanisme de supraveghere și raportare a incidentelor (fraudă, refuzuri nejustificate) între D.G.E.P. și UNBR.

LISTA INSTITUȚIILOR CARE AR TREBUI SĂ EMITĂ UN PUNCT DE VEDERE

Obligatorii sau esențiali (trebuie să soliciteți în mod obligatoriu sau aproape obligatoriu în practică)

- Ministerul Afacerilor Interne (MAI) - Direcția/Departamentul de evidență a persoanelor și stare civilă (DGEP) - punct de vedere tehnic-operational (esențial, materia proiectului).
Motiv: serviciile de stare civilă sunt în subordinea MAI/structurilor teritoriale.
- Ministerul Justiției (MJ) - punct de vedere pe corelări juridice (Legea 51/1995, statutul profesiei, răspunderi profesionale).
Motiv: proiectul afectează regimul reprezentării și efectul juridic al împuternicirilor.
- Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR) și barourile teritoriale - punct tehnic/profesional.
Motiv: reglementează exercitarea mandatului profesional, viza legitimației, răspunderea disciplinară.
- ANSPDCP - punct de vedere privind protecția datelor (GDPR).
Motiv: manipularea și schimbul de date personale (copii acte, mandate) necesită evaluare GDPR.

Poate, prin absurd față de practica „transparentă” a Senatului, veți publica înainte de raportul final și aceste puncte de vedere!

AMENDAMENTE PROPUSE

Articol / poziție legislativă	Text în vigoare (sinteză / formulare)	Text propus / amendament (formă propusă pentru comisie)	Motivare juridică, tehnică și observații de implementare
1. Articolul 59 ¹ (adăugat / modificat prin proiect) - situație înainte de intervenție	(stare actuală) Legea nr.119/1996 nu include expres posibilitatea depunerii, în toate cazurile vizate, prin avocat în baza unei împuterniciri avocațiale; operațiunile de obicei se realizează personal sau prin mandatar (procură notarială) sau prin procură emisă de consulate. (Conform expunerii de motive.)	1) Text propus în proiect (reprodus): Art. 59 ¹ - Cererile prevăzute la art. 41, art. 41 ³ alin. (1), art. 417 alin. (2), art. 44 alin. (1), (1 [^] 2?), (2) și (4), art. 46 alin. (2), art. 47, 48 și art. 54 alin. (13), pot fi depuse și prin avocat împuternicit de către titular, de către reprezentanții legali ai acestuia sau de către persoanele îndreptățite, după caz, în baza împuternicirii avocațiale emise cu respectarea prevederilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 64/2011, cu modificările și completările ulterioare. (Textul exact este cel din proiect.)	Motivație proiect (reținută în expunere de motive): facilitarea transcrierii actelor emise de autorități străine pentru cetățenii din diaspora; reducere birocratie; degrevare consulate; recunoaștere a dreptului avocatului de a reprezenta clienții în fața autorităților. Observații tehnice și riscuri: textul propus introduce posibilitatea reprezentării prin împuternicire avocațială, dar nu reglementează forma, mijloacele de verificare și limitele mandatului. În această formă, există riscuri sporite de interpretare divergente la ghișee, riscuri de fraudă și probleme de protecție a datelor.
2. Amendament propus la Art. 59 ¹ - determinare formă și verificare (completare necesară)	-	Propunere textuală de amendament (introducere paragraf nou după textul propus): „(2) Împuternicirea avocațială prevăzută la alin. (1) se prezintă în formă scrisă și va cuprinde cel puțin: numele și datele de identificare ale titularului, obiectul/limitarea mandatului (actele și operațiunile pentru care se autorizează avocatul), semnătura titularului și data emiterii. La prezentarea la serviciul de stare civilă, avocatul va prezenta legitimația profesională vizată de baroul din care face parte și o copie a actului	Motivare: elimină ambiguitatea privind forma împuternicirii, oferă criterii minime de verificare la ghișeu, reduce riscul de uzurpare/fraudă. Introducerea obligației de prezentare a legitimației profesionale cu viză a baroului facilitează verificarea identității avocatului (traseu disciplinar în cazul abuzului). Observații implementare: impune normă metodologică (ordin MAI/DGEP) care să stabilească modelul de împuternicire și procedura de verificare.

		de identitate al reprezentatului. Autoritățile de stare civilă pot solicita, atunci când există indicii de neconcordanță sau suspiciuni rezonabile, confirmarea semnăturii sau autentificării împuternicirii prin mijloace suplimentare prevăzute de normele metodologice.”	
3. Amendament propus la Art. 59 ¹ - limitarea competențelor ce pot fi exercitate prin împuternicire avocațială	-	Propunere textuală de amendament (alineat nou): „(3) Nu pot fi îndeplinite prin împuternicire avocațială, în temeiul alin. (1), actele pentru care legea prevede în mod expres forma autentică a procurii sau alte formalități notariale ori internaționale. În astfel de cazuri, depunerea se face conform dispozițiilor legale incidente (procură notarială, consulară sau altă formă cerută).”	Motivare: păstrează efectul și necesitatea formelor autentice acolo unde legi speciale sau dreptul internațional cer formă autentică; evită interpretări care ar reduce efectul probatoriu al actelor ce, prin lege, necesitau formă notarială. Observații: necesară clarificare în normele metodologice care sunt actele excluse (lista exemplificativă).
4. Amendament propus la Art. 59 ¹ - reguli GDPR și păstrarea trasabilității	-	Propunere textuală de amendament (alineat nou): „(4) Avocatul care depune cereri în temeiul alin. (1) are obligația de a asigura protecția datelor cu caracter personal ale titularului, conform legislației în materie (GDPR și legislația națională de punere în aplicare), precum și de a păstra copia împuternicirii și a documentelor depuse pentru o perioadă minimă de 3 ani, la dispoziția autorităților competente. Nerespectarea obligațiilor prevăzute atrage răspunderea profesională, disciplinară și, după caz, civilă sau contravențională.”	Motivare: elimină riscul neglijării regulilor de protecție a datelor în transferul de documente între client, avocat și autoritate, creează obligații clare de păstrare și trasabilitate. Observații: completează regimul disciplinar al profesiei de avocat; necesită informare către ANSPDCP și reglementări barou privind păstrarea copiilor.
5. Amendament propus la	-	Propunere textuală	Motivare: fără norme

Art. 59 ¹ - obligația instituirii normelor metodologice		obligatorie (paragraf nou, final): „(5) Executarea și aplicarea prezentului articol se asigură prin norme metodologice elaborate de Ministerul Afacerilor Interne, împreună cu Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Barourilor din România, care vor stabili: modelul de împuternicire avocațială acceptat, procedura de verificare la ghișeu a împuternicirii și a legitimației avocatului, lista actelor excepționale care necesită formă notarială, precum și modalitățile de notificare și colaborare cu misiunile diplomatice/consulare pentru confirmarea documentelor emise în străinătate. Normele metodologice se aprobă în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”	metodologice, aplicarea practică va fi inconsistentă și riscantă. Termenul scurt (90 zile) asigură punerea în funcțiune imediată și uniformă. Observații: norma metodologică trebuie să includă și un registru intern/procedură de raportare a incidentelor (fraudă, refuz), precum și mecanisme de formare pentru funcționarii de stare civilă.
6. Amendament procedural / de transparență (raportare)	-	Propunere textuală (adăugare la final): „(6) Serviciile de stare civilă vor întocmi trimestrial un raport statistic privind cererile depuse în baza împuternicirii avocațiale, care va fi transmis Ministerului Afacerilor Interne și Uniunii Naționale a Barourilor din România; rapoartele vor include numărul cererilor, cazurile de refuz și motivele, precum și incidentele sesizate referitoare la eventuale fraude.”	Motivare: permite monitorizarea aplicării noii dispoziții și identificarea problemelor operaționale sau a cazurilor de abuz. Observații: datele agregate respectă GDPR; scopul este monitorizare și îmbunătățire a procedurilor.
7. Observație tehnică privind enumerarea articolelor în textul propus	-	Propunere textuală de corecție (redactare clară a listei de articole): „Cererile prevăzute la art. 41, art. 41 ³ alin. (1), art. 41 ⁷ alin. (2), art. 44 alin. (1), (2) și (4), art.	Motivare: textul din proiect conține erori de transcriere/tipografie în enumerarea articolelor (ex.: 41 ³ , 417 etc.) - este esențial ca raportul comisiei să corecteze

		46 alin. (2), art. 47, art. 48 și art. 54 alin. (13)... " (corectarea erorilor de tipar și a referințelor numerice)	referințele la articole pentru a evita neclarități legislative și interpretative. Observații: verificare cu textul consolidat pentru a transpune exact denumirile/corelațiile.
8. Recomandare pentru completări legislative conexe (la nivel procedural/disciplinar)	-	Propunere de recomandare (nu text de lege obligatoriu în art. 59 ¹): „Comisia recomandă Uniunii Naționale a Barourilor să adopte, în regim de urgență, norme interne (ghid/format) privind împuternicirile avocațiale folosite la proceduri administrative, inclusiv obligativitatea vizei/confirmării de către barou a unui exemplar, modalități de păstrare și trasabilitate, precum și proceduri disciplinare accelerate în caz de abuz.”	Motivare: conferă coerență practică și responsabilitate profesională; măsuri complementare utile pentru protecția cetățeanului. Observații: recomandare complementară, poate fi transformată în prevedere normativă prin parteneriat între ministere și UNBR.

În funcție de decizia comisiei, propunerile de amendament de la pozițiile 2–6 se pot introduce ca texte alternative la art. 59¹ (în forma de modificare/cuplare), astfel încât legea să nu rămână doar la nivel declarativ, ci să conțină elemente procedurale minime.

Norma metodologică (alineatul 5 propus) trebuie adoptată prin ordin al MAI (DGEP) în colaborare cu MJ și UNBR; raportul comisiei trebuie să includă un termen clar (ex: 90 zile) pentru intrarea în vigoare a normelor metodologice.

Solicit ca amendamentele propuse mai sus să fie discutate în comisie și răspunsul să îmi fie transmis prin email.